

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 128/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Danielom Adamčíkom, Janka Kráľa 3, Veľké Kapušany, proti uzneseniu Okresného súdu Košice I č. k. 29 Cb 78/2021 z 15. decembra 2022 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým uznesením Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovateľka požaduje zrušenie napadnutého uznesenia okresného súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka podala na okresnom súde žalobu o vylúčenie majetku (osobného motorového vozidla) z konkurznej podstaty, ktorá bola okresným súdom rozsudkom č. k. 30 Cbi 1/2019 z 22. januára 2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 CoKR 32/2020 z 15. decembra 2020 zamietnutá. V konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 30 Cbi 1/2019 podala sťažovateľka 15. mája 2019 žalobu o určenie vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu, ktorá bola uznesením okresného súdu č. k. 30 Cbi 1/2019 z 8. januára 2020 vylúčená na samostatné konanie.

Vec určenia vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu bola prejednávaná v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 30 Cbi 2/2020.

3. Sťažovateľka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z 29. júna 2021, ktorým sa domáhala uloženia povinnosti odporcovi (JUDr. Richard Lukáč, správca pre konkurz a reštrukturalizáciu), aby sa zdržal akéhokoľvek obmedzenia nakladania s osobným motorovým vozidlom presne špecifikovaným v samotnom návrhu, a to do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej okresným súdom pod sp. zn. 30 Cbi 2/2020. Vec bola zapísaná okresným súdom pod sp. zn. 29 Cb 78/2021.

4. Okresný súd uznesením č. k. 29 Cb 78/2021 z 29. júla 2021 (ďalej len „uznesenie z 29. júla 2021“) návrh zamietol a stranám náhradu trov konania nepriznal. V podstatnom s poukazom na príslušné ustanovenia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zdôraznil, že sťažovateľka nie je osobou oprávnenou na podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože návrh počas prebiehajúceho konkurzného konania je oprávnený podať správca konkurznej podstaty úpadcu. Otázka posúdenia priamo súvisí s prebiehajúcim konkurzným konaním vedeným okresným súdom pod sp. zn. 31 OdK 454/2018, pričom iba konkurzný súd môže usmerniť správcu pri výkone jeho činnosti aj tým, že rozhoduje o neodkladných opatreniach počas prebiehajúceho konkurzného konania.

5. O odvolaní proti uzneseniu okresného súdu z 29. júla 2021 rozhodol krajský súd uznesením č. k. 3 Cob 96/2021 z 25. novembra 2021 tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne a odporcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

6. Odvolací súd v podstatnom poukázal na stanovisko obchodného kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. Obpj 7/2002 (R 63/2003), podľa ktorého je konkurzné konanie autonómnym konaním, čo zároveň znamená, že postupovať v ňom, robiť úkony a iným spôsobom ovplyvňovať jeho priebeh môže len súd, na ktorom konkurzné konanie prebieha, len v rámci tohto konania. Do súdneho konania nemôže zasahovať žiaden iný súd, ale ani ten istý súd v rámci iného konania. Neodkladným opatrením vydaným v inom konaní preto nemožno správcovi zakázať, aby nakladal s vecami zapísanými do súpisu podstaty. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je preto neprípustný.

7. Uznesením okresného súdu č. k. 29 Cb 78/2021 z 2. júna 2022 vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej len „uznesenie z 2. júna 2022“) bola sťažovateľke uložená povinnosť nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania v sume 226,77 eur.

8. Sťažovateľka v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 2. júna 2022 namietla priznanie odmeny za prevzatie zastúpenia a prípravu vrátane prvej porady v celkovej sume 113,40 eur. Dôvodila, že právny zástupca splnomocnený v napadnutom konaní bol rovnako právnym zástupcom aj v konaní o vylúčenie veci zo súpisu konkurznej podstaty, ako aj v konaní o určenie vlastníctva k osobnému motorovému vozidlu, t. j. v merite veci. Bol preto znalý problematiky a nebol dôvod sa na prejednanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pripraviť. Ak by dospel okresný súd k inému názoru, potom je odmenu potrebné priznať v zmysle § 13a ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách

a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) vo výške jednej polovice základnej tarifnej odmeny.

9. Okresný súd sa v napadnutom uznesení vydanom sudcom nestotožnil s názorom sťažovateľky, ktorá žiadala priznať trovy konania podľa § 13a ods. 2 vyhlášky, podľa ktorého odmena vo výške jednej polovice základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za odvolanie proti rozhodnutiu, ak nejde o rozhodnutie vo veci samej, a vyjadrenie k takému odvolaniu. Zdôraznil, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia predstavoval v zmysle § 123 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) podanie vo veci samej, pričom vec sama znamená predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe, prípadne v ďalších dispozičných úkonoch strán. Z dôvodu, že sťažovateľka ako navrhovateľka podala odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 2. júna 2022, ktorým okresný súd rozhodoval o predmete konania tak, ako bol vymedzený v návrhu, možno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vo veci samej a úkony právnej služby vykonané v odvolacom konaní v podobe písomného podania majú povahu úkonov, na ktoré má advokát nárok podľa § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky ako na písomné podanie týkajúce sa veci samej.

10. Okresný súd sa nestotožnil ani s námietkou sťažovateľky atakujúcou priznanie odmeny za prevzatie zastúpenia a prípravy vrátane prvej porady v celkovej sume 113,40 eur. Konštatoval, že výsledok konania o nariadenie neodkladného opatrenia nemá žiaden vplyv na rozhodnutie vo veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 30 Cbi 2/2019 a nesúvisí ani s konaním vedeným okresným súdom pod sp. zn. 30 Cbi 1/2019 z dôvodu, že návrh na vydanie neodkladného opatrenia bol úkonom po skončení konania, kde bola žalobkyňa neúspešná v celom rozsahu. Konanie vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nemá vplyv na prípadné určenie, či žalobkyňa je alebo nie je vlastníčkou predmetného motorového vozidla, a preto je samostatným konaním, v ktorom bol odporca zastúpený výlučne na základe nového plnomocenstva. Nové prevzatie a príprava zastúpenia museli byť uskutočnené aj z dôvodu, že plnomocenstvo udelené v konaní o vylúčení veci zo súpisu konkurznej podstaty a určenie vlastníckeho práva sa na konanie o nariadenie neodkladného opatrenia nevzťahuje. Keďže ide o nové samostatné konanie, právny zástupca bol na účely poskytnutia právnej služby, oboznámenia klienta s problematikou a argumentáciou sťažovateľky a oboznámenia klienta s podstatou samotného konania o nariadenie neodkladného opatrenia oprávnený poskytnúť aj prvú poradu s klientom o merite veci.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Sťažovateľka namieta, že ústavná sťažnosť sa týka nesprávneho určenia trov po rozhodnutí o neodkladnom opatrení z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia konania o neodkladnom opatrení, keďže okresný súd v konaní o určenie sumy náhrady trov konania posúdil konanie o neodkladnom opatrení ako samostatné konanie vo veci samej.

12. Sťažovateľka tvrdí, že vyčíslenie odmeny v plnej sume základnej sadzby tarifnej odmeny za úkony zo strany súdu je na jej ujmu. Posúdenie kardinálnej otázky okresným súdom, že ide o vec samu, považuje sťažovateľka za rozporné so zákonom a s judikatúrou vyšších súdnych autorít. Cituje v tejto súvislosti z rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 1 Obdo 51/2019 z 15. augusta 2019, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o neodkladnom opatrení len vtedy, ak má charakter rozhodnutia vo veci samej. Rozhodnutie o neodkladnom

opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Takáto situácia môže nastať v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného po skončení konania alebo návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP. Podľa sťažovateľky rozhodnutie o neodkladnom opatrení nemá povahu rozhodnutia vo veci samej.

13. Na podklade uvedeného sťažovateľka uzatvára, že napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, pričom napadnuté uznesenie okresného súdu je arbitrárne a ústavne neakceptovateľné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

14. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka arbitrárnosti napadnutého uznesenia okresného súdu, ako aj postupu, ktorý vydaniu tohto uznesenia prechádzal, z dôvodu ústavne neudržateľného posúdenia kardinálnej otázky o tom, že konanie o neodkladnom opatrení je v konkrétnych okolnostiach veci sťažovateľky konaním vo veci samej.

15. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

17. V úvodnej časti rozhodnutia ústavný súd v kontexte predmetu ústavného prieskumu zdôrazňuje, že ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04, III. ÚS 581/2015).

18. V zmysle už prezentovaných záverov sa ústavný súd pri posúdení namietaného porušenia práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, sústredil a zameral na posúdenie otázky, či sa okresný súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľky, ktorú uplatňovala v podanej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 2. júna 2022, vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či má súdom zvolená interpretácia aplikovaných právnych noriem ústavnoprávne akceptovateľný charakter.

19. V súvislosti s kardinálnou námietkou prezentovanou sťažovateľkou v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu z 2. júna 2022 okresný súd v napadnutom uznesení dospel k záveru, že suma trov konania je vypočítaná a priznaná v súlade s príslušnými ustanoveniami vyhlášky, a to s prihliadnutím na okresným súdom uplatňovanú premisu, podľa ktorej bolo konanie vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia konaním vo veci samej.

20. Sťažovateľka na podporu svojho záveru o ústavnej neudržateľnosti už uvádzanej premisy poukazuje na odôvodnenie obsiahnuté v rozhodnutí dovolacieho súdu, ktoré sa týka posudzovania prípustnosti dovolania podaného z dôvodu zmätočnosti proti rozhodnutiu o neodkladnom opatrení, pričom vyzdvihuje skutočnosť, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Ide o prípad, keď návrh bol podaný po skončení konania, alebo o prípad, keď po podaní návrhu nebola podaná žaloba. Sťažovateľka pritom tvrdí, že návrh podala v súvislosti s prebiehajúcim konaním o určenie vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu.

21. Už uvedená premisa, z ktorej vychádza sťažovateľka, nepochybne má svoj pôvod v ustálenej relevantnej judikatúre najvyššieho súdu (R 21/2018 a R 76/2018), podľa ktorej sa ale za vec samu považuje taká vec, pri ktorej sa nepredpokladá, aby v rámci nej vydané rozhodnutie bolo následne dotknuté meritórnym rozhodnutím vydaným v súvisiacej veci (k tomu pozri aj uznesenie najvyššieho súdu č. k. 9 Cdo 313/2021 z 25. januára 2022).

22. Z konkrétnych okolností prejednávanej veci vyplýva, že v prípade sťažovateľky išlo o rozhodnutie, pri ktorom bolo *prima facie* vylúčené, aby mohlo byť následne dotknuté meritórnym rozhodnutím vydaným v súvisiacej veci, ktorú sťažovateľka označuje ako určenie vlastníckeho práva k osobnému motorovému vozidlu, čo dostatočne odôvodňuje záver, že o vec samu v súvislosti s návrhom o nariadenie neodkladného opatrenia išlo. V dôsledku existencie autonómneho konkurzného konania, ktoré prebiehalo v čase podania návrhu sťažovateľkou, bol akýkoľvek návrh sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia neprípustný, a to v akomkoľvek konaní (k tomu pozri odôvodnenie odvolacieho súdu k nariadeniu neodkladného opatrenia obsiahnuté v bode 6 tohto uznesenia), čo vylučuje možnosť, aby rozhodnutie o takomto návrhu mohlo byť dotknuté prípadným meritórnym rozhodnutím v akomkoľvek konaní vrátane konania vo veci určenia vlastníckeho práva. Odôvodnenie uvádzané okresným súdom v napadnutom konaní obsiahnuté v podstatnom v bode 10 tohto uznesenia, podľa ktorého konanie vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je samostatným konaním, t. j. konaním vo veci samej, považuje ústavný súd s prihliadnutím na už uvádzané za ústavne udržateľné. Logickým záverom je potom aj odmietnutie aplikácie § 13a ods. 2 vyhlášky, ako aj priznanie odmeny za prevzatie zastúpenia a prípravy vrátane prvej porady z dôvodu, že v konkrétnych okolnostiach veci išlo o rozhodnutie vo veci samej, resp. o nové samostatné konanie nesúvisiace s konaním o vylúčení veci zo súpisu konkurznej podstaty, resp. s konaním o určenie vlastníckeho práva.

23. Argumentácia sťažovateľky a ani jej odkaz na predmetné rozhodnutie dovolacieho súdu preto nemôžu ako dôvod prípadného vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie obstať.

24. Ústavný súd nespochybňuje, že za určitých okolností možno k záveru o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť aj v súvislosti s námietkami sťažovateľov smerujúcimi proti časti rozhodnutia všeobecného súdu o náhrade trov súdneho konania (jej sume). Vo všeobecnosti však platí, že rozhodnutie o náhrade trov konania nedosahuje spravidla samo osebe intenzitu predstavujúcu možnosť vyslovenia porušenia základných práv a slobôd bez ohľadu na to, akokoľvek sa môže účastníka konania citelne dotknúť. Ústavný súd pri posudzovaní problematiky trov konania, t. j. problematiky vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickej, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k zrušeniu napádaného rozhodnutia o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces) extrémnym spôsobom alebo že bolo zasiahnuté aj iné základné právo (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

25. Po oboznámení sa s relevantnými časťami napadnutého uznesenia okresného súdu ústavný súd konštatuje, že odôvodnenie v podstatných častiach prílišný formalizmus či svojvôľu pri odôvodňovaní vysporiadavania sa okresného súdu so sťažnostnými námietkami sťažovateľky vo veci rozhodovania o sume náhrady trov nevykazuje. Naopak, okresný súd v napadnutom uznesení svoje stanovisko k zásadným sťažnostným námietkam sťažovateľky primerane a zároveň logicky zdôvodnil. Ústavný súd argumentáciu tvoriacu súčasť napadnutého uznesenia nemôže považovať za nesúladnú s limitmi sťažovateľkou označených práv. Ústavný súd je tak toho názoru, že okresný súd rozhodol vo veci sumy náhrady trov v intenciách právnych predpisov spôsobom, ktorý nesignalizuje žiaden závažný procesný exces a ani zásah do označených práv sťažovateľky, ktorých porušenie namieta.

26. Navyše, berúc do úvahy argumentáciu obsiahnutú v ústavnej sťažnosti, predmetom ústavnej sťažnosti je nepochybne námietka porušenia práva na súdnu ochranu, resp. spravodlivé súdne konanie, ktoré je zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy, nie však sťažovateľkou uvádzaným čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorého obsahom je právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. právo na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. Argumentácia sťažovateľky atakujúca arbitrárnosť rozhodnutia všeobecného súdu v súvislosti s neprávny právnym posúdením veci *prima facie* vylučuje možnosť vysloviť porušenie označeného čl. 48 ods. 2 ústavy.

27. Vzhľadom na už uvedené čiastkové závery hodnotí ústavný súd námietky sťažovateľky o porušení čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu (argumentácia v bodoch 11 až 13 tohto uznesenia), ako zjavne neopodstatnené, čo je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľky podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

28. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uplatnenými stratilo svojej opodstatnenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu